

I ara quina creueta cal marcar a la declaració de la renda?, es pot demanar qualsevol contribuïent català. La que serveix per a finançar l'Església Catòlica, la cúpula de la qual finança la COPE? O la que destina part dels impostos a finançar activitats amb finalitats socials, d'on queden excloses les ONG que no siguin d'àmbit estatal?

Aquesta tria del mal menor pot esdevenir, si finalment s'acompleix, un veritable maldecap per a moltes organitzacions no governamentals dels territoris dels Països Catalans que es trobaran excloses d'aquestes subvencions provinents del 0,7% recaptat per a l'IRPF. La setmana passada, la ministra espanyola d'Educació, Polítiques Socials i Esports, Mercedes Cabrera, va presentar els criteris per accedir al fons de 190 milions d'euros, provinents, precisament, de la recaptació de l'IRPF, a través de la casella de la declaració de renda destinada a les aportacions a finalitats socials. Com a novetat, la ministra Cabrera va informar que enguany només podran beneficiar-se de les subvencions d'aquest fons les ONG d'àmbit estatal. És a dir, que més de la meitat de les ONG dels Països Catalans quedaran, d'ara endavant i si res no canvia, excloses d'aquests recursos. Aquest criteri ja va ser proposat durant el darrer govern de José María Aznar, però finalment no fou aplicat. Ara, al seu segon mandat, l'executiu de José Luís Rodríguez Zapatero sembla disposat a aplicar-lo.

Recurs català al Tribunal Constitucional. En vista d'aquest nou episodi d'agressió fiscal, el govern de la Generalitat de Catalunya ha anunciat que recorrerà al Tribunal Constitucional espanyol contra la nova llei de distribució del 0,7% de l'IRPF. La consellera d'Acció Social i Ciutadania, la republicana Carme Capdevila, ja va deixar clara la posició de l'executiu català, en anunciar que era "inadmissible" l'intent del govern espanyol de deixar fora de les subvencions de l'IRPF les associacions d'àmbit territorial català.

Per això, la setmana passada la consellera va anunciar que interposaran un recurs d'inconstitucionalitat contra l'ordre del Ministeri d'Educació, Polítiques Socials i Esports espanyol, que fixa els mecanismes de distribució de

Ni tan sols les ONG s'escapen de l'afany recentralitzador de l'Espanya plural de Zapatero. Ara, les organitzacions no governamentals que no siguin d'àmbit estatal no podran beneficiar-se de les subvencions procedents de la recaptació de l'IRPF; aproximadament, la meitat de les del país.

Sagnia sense límits

les subvencions provinents de la recaptació del 0,7% de l'IRPF, destinat a finalitats socials.

En el procés de decisió de l'ordre, la consellera Capdevila també ha denunciat l'actitud del ministeri, que només

ha informat les comunitats autònomes de la decisió presa, sense deixar espai al diàleg. Malgrat això, el Departament d'Afers Socials català ha expressat des d'un primer moment el rebuig a l'esborrany d'ordre.

Així mateix, la consellera Capdevila considera que amb aquesta decisió s'incompleixen diversos articles de l'Estatut i es contradiu una moció aprovada pel Congrés de Diputats, el mes de setembre passat, sobre finançament de les polítiques socials.

Qui més aporta en queda fora.

De nou s'acompleix, pel que fa a les relacions fiscals entre Catalunya i l'Estat, aquell principi popularment conegut amb l'expressió *cornut i pagar el veure*. És a dir, Catalunya és la comunitat autònoma on un percentatge més alt de contribuents, a la declaració de la renda, marquen la casella de l'opció destinada a fins d'interès social. Amb aquesta ordre ministerial, a parer de la consellera, encara es fa més injusta la "discriminació" envers les ONG del país que pretén provocar el govern espanyol amb la seva decisió.

La consellera republicana també remarca la gravetat de la retallada de recursos per a aquestes entitats, perquè es produeix just en un moment de greu crisi econòmica que és, a parer seu, "quan és més necessari que mai impulsar les entitats del tercer sector".

L'any 2008, 342 entitats del Principat van presentar projectes per a rebre subvencions de l'IRPF. Una gran part d'aquests projectes tenien el camp d'actuació en l'àmbit territorial català, de manera que, enguany, quedarien excloses de les subvencions, si no hi ha cap canvi de criteri.

El recurs al Tribunal Constitucional interposat pel govern català a l'ordre ministerial s'afegeix a un altre d'interposat, per la via contenciosa administrativa, a l'Audiència Nacional espanyola. Ambdues iniciatives jurídic-administratives es recolzen en l'argument que es considera una vulneració de competències previstes a l'Estatut de Catalunya.

Coincidència en la crítica al ministeri.

A Catalunya pràcticament totes les formacions polítiques han criticat aquest acord. De fet, les reaccions polítiques han estat pràcticament unitàries pel que fa a rebutjar l'ordre ministerial. Fins i tot el PSC, tot i que d'una manera més matisada que no els seus socis de govern, ERC i ICV-EUiA, ha divergit de la decisió de la ministra Cabrera. El diputat Joan Ferran, com a portaveu del grup parlamentari del PSC, va rebutjar el projecte elaborat per l'executiu espanyol i va reclamar que es complís la moció que es va aprovar al Congrés de Diputats, el mes de setembre passat, en què s'instava a iniciar el procés de territorialització i de participació de les comunitats autònomes en la gestió de l'impost recaptat al propi territori. El PSC demana que el govern del PSOE actuï amb lleialtat. Cal recordar que la territorialització d'aquest fons procedent de l'IRPF era una de les promeses electorals del PSC. Ara bé, aquest compromís no el recollia pas el programa del PSOE.

Des de l'oposició, CiU coincideix a criticar també la proposta del ministeri, tot i que alhora en coresponsabilitza el govern català. Per a Oriol Pujol, portaveu de la federació nacionalista al Parlament, les notícies que se succeeixen

darrerament, que fan referència a retallades d'autogovern (siguin filtracions de com pot ser la sentència del Tribunal Constitucional sobre l'Estatut, o els incompliments reiterats en finançament, o aquesta decisió ministerial), són la conseqüència directa que "qui ha de defensar Catalunya no ho fa, no està a l'alçada de les circumstàncies".

També des del país País Valencià es reivindica la territorialització d'aquest fons. Ja fa temps que el Bloc defensa que la recaptació obtinguda per aquest concepte a les comarques valencianes sigui transferida a la Generalitat Valenciana íntegrament, per a destinar-la totalment a ONG del País Valencià.

L'oposició a l'ordre del ministeri també és present al Congrés de Diputats, on tant CiU, com ERC, com ICV-EUiA, hi expressaran rebuig. I, novament, fins hi ha un cert malestar entre els 25 diputats del PSC integrats en el grup socialista del congrés que, tot i que mai no han motivat cap mena de conflicte al PSOE, veuen com els seus coreligionaris ignoren sistemàticament els interessos de la formació que representen.

D'una altra banda, CiU ha presentat al Congrés dels Diputats una proposició no de llei per evitar aquesta exclusió de les entitats que no són d'àmbit estatal en l'adjudicació d'ajuts i de subvencions, provinents d'aquesta assignació tributària del 0,7% de l'IRPF. Com a la moció del setembre, CiU torna a reclamar la territorialització d'aquests recursos per comunitats autònomes. Per al portaveu d'Afers Socials de CiU al Congrés, Carles Campuzano, la iniciativa vol forçar el Congrés a demanar a l'executiu que rectifiqui la decisió del ministeri. Tot i que caldrà veure quin suport pot obtenir una iniciativa d'aquesta mena, atès que el PP, quan governava, ja es va proposar aquesta mesura que ara ha dut endavant un govern del PSOE. De manera que, difícilment, podrà trobar el suport dels diputats del grup socialista. I els 25 diputats catalans del grup socialista del Congrés poden tornar-se a trobar en una situació contradictòria.

La llei de dependència, un altre ofec. Més enllà de l'incompliment en matèria de finançament autonòmic, hi ha més exemples en

La ministra espanyola d'Educació, Polítiques Socials i Esports, Mercedes Cabrera (en primer terme), a la reunió de la setmana passada en què va anunciar a les comunitats autònomes els criteris excloents amb les ONG no estatals.

La consellera d'Acció Social de la Generalitat de Catalunya, la republicana Carme Capdevila, va anunciar un recurs al Tribunal Constitucional espanyol contra la decisió del ministeri.

TINA BAGUÉ

què l'executiu espanyol aplica criteris molt allunyats de l'Espanya plural que José Luis Rodríguez Zapatero va voler encapçalar. És el cas de l'engegada de l'anomenat quart pilar de l'estat del benestar, amb la llei de dependència. La falta de recursos per part de l'estat ha fet que l'aixecament d'aquest *pilar* hagi fet figa pertot arreu i s'hagi convertit en un roc lligat al coll de les finances de les autonomies que l'han volgut aplicar. És el cas, per exemple, de Catalunya.

Des de Catalunya s'ha reclamat repetidament que l'estat actualitzi realment la valoració de les prestacions que preveu la llei de la dependència. La consellera d'Acció Social i Ciutadania, Carme Capdevila, també s'ha oposat a l'actualització per al 2009 de les prestacions econòmiques de la llei espanyola de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència. La raó és que la regulació feta per l'executiu espanyol comporta un desequilibri entre el valor de la prestació i el cost dels serveis, un cost que recau en les comunitats autònomes i

en els ciutadans. Inicialment, segons la planificació feta per l'estat, el cost dels serveis dels sistema de la dependència han de ser assumits a terços, entre el ciutadà, la comunitat autònoma i l'estat. Després d'un any i mig d'aplicació de la llei, el govern català denuncia que per cada euro que aporta l'estat per a finançar aquests serveis a Catalunya, la Generalitat n'aporta 3,25.

Al País Valencià també ha portat dificultats l'aplicació de la llei de dependència. En aquest cas, l'oposició acusa l'executiu valencià de blocar tot allò que fa referència al desplegament de la llei. Però el govern de Francisco Camps adueix que no hi ha cap bloqueig, ans al contrari, que la manca de finançament previst pel govern del PSOE fa impossible de desenvolupar els serveis que es preveuen.

Pel que fa a les illes Balears, la cosa no va pas gaire millor, tot i que la coincidència de color polític entre el principal partit del govern i el de l'executiu espanyol ha evitat que les dificultats per a desplegar la llei de

dependència en aquest territori esdevingui un conflicte polític.

I més... El setge financer a les autonomies en l'àmbit social no s'acaba en aquests casos. Per exemple, la llista s'amplia amb la retallada dels fons d'immigració. El govern del PSOE va fer-se enrere en l'augment previst al "fons estatal per a l'acollida i la integració de persones immigrades". L'administració central havia previst de duplicar aquest fons, que s'havia de traspasar a les comunitats autònomes l'any passat, en concepte de polítiques d'acollida i integració. L'augment previst havia de ser de 213 milions d'euros a gairebé 400 milions. Novament, aquesta retallada afecta aquelles autonomies que, com la catalana, reben un impacte més fort de la immigració. Però els exemples no s'acaben. Passa en les polítiques de beques universitàries, en els ajuts a la recerca, en els ajuts a l'habitatge, etc. És a dir, passa en tot allò que pugui representar un petit pas cap al que hauria de ser una "Espanya plural"

Enric Rimbau